

Thema varroamijt

Twintig jaar varroamijt	Peter Elshout	263
-------------------------------	---------------	-----

Plant en bij

Bijenplant	Arjen Neve	266
------------------	------------	-----

Thema varroamijt

Van imker tot imker	Ko Zoet	268
---------------------------	---------	-----

'Apis mellifera primorsky'	E.R. Pieterse	270
----------------------------------	---------------	-----

Varroamijt in de 21ste eeuw	PPO Sector Bijen	272
-----------------------------------	------------------	-----

Attentie! ZLTO studiedag		273
--------------------------------	--	-----

Residuen in honing	K.M. Jonker	274
--------------------------	-------------	-----

Varroamijt bestrijden zonder bestrijding	J. Saal	277
--	---------	-----

Varroamijt bestrijden zonder bestrijding	J. van Veen	277
--	-------------	-----

Resistentie?	J. Beekman	278
--------------------	------------	-----

Hygiënisch gedrag en de varroamijt	H. H.W. Velthuis	279
--	------------------	-----

Varroa jacobsoni naar Varroa destructor	Johan Calis	282
---	-------------	-----

De in's and out's van varroabestrijding	M.J. van Iersel	284
---	-----------------	-----

262 Varroa destructor in de winter	S. J. Martin	286
--	--------------	-----

Biologische wapens	Chandler e.a.	287
--------------------------	---------------	-----

Foto van de maand

Foto van de maand	mw. Paulussen	276
-------------------------	---------------	-----

Cursief	Rik Oldeven	276
---------------	-------------	-----

Antwoord uit de praktijk	M.J. van Iersel	288
--------------------------------	-----------------	-----

Nieuws van PPO Bijen	Christ Smeekens	289
----------------------------	-----------------	-----

Imkerervaringen	Jan Ottens	290
-----------------------	------------	-----

Vereniging

ABTB: Bij gepraat (9)		291
-----------------------------	--	-----

VBBN: Verslag Algemene Ledenvergadering VBBN ..		291
---	--	-----

ZLTO: Studiedag ZLTO 9 november		293
---------------------------------------	--	-----

Familieberichten		294
------------------------	--	-----

Kalender		294
----------------	--	-----

Vraag en aanbod		295
-----------------------	--	-----

Adressen		296
----------------	--	-----

Bij het omslag

In Nederland worden ongeveer 12.000 ha appels geteeld; het is daarmee het belangrijkste fruitteeltgewas in ons land. Voor een goede vruchtzetting bij appels is kruisbestuiving nodig. Bij de aanleg van een boomgaard moet hiermee rekening worden gehouden. Naast het hoofdras moeten altijd voldoende bestuiversbomen van een ras met geschikt stuifmeel voor de bestuiving van het hoofdras worden aangeplant. Ook de bloeitijden van het hoofdras en het bestuiversras moeten overeenkomen.

De bloemen van appels zijn helemaal ingericht om insecten te lokken. Ze bezitten opvallende kroonblaadjes, verspreiden geur, produceren nectar en stuifmeel. Hierdoor zijn de bloemen van appels zeer aantrekkelijk voor bestuivende insecten. Op zonnige dagen wordt meer nectar afgescheiden dan op bewolkte dagen. De productie van nectar is afhankelijk van de fotosynthese.

Uit onderzoek en ervaringen in de praktijk is bekend dat het stuifmeel van appels ook door de wind kan worden overgebracht. Bijenvolken worden door fruittelers gebruikt om de bestuiving zeker te stellen. Lang niet alle fruittelers huren bijen voor de bestuiving van hun appels. Deze fruittelers vertrouwen op windbestuiving en op de van nature aanwezige bestuivende insecten. Voor een goed bloembezoek zijn twee bijenvolken per ha nodig. Christ Smeekens, PPO Sector Bijen

Leven met de varroamijt. Inderdaad, reeds twintig jaar staat de varroamijt in het centrum van de imkerbelangstelling. Sinds de mijt in het najaar van 1983 voor het eerst in Winterswijkse bijenvolken werd aangetroffen, is er (bijna) maandelijks wel over dit nare spinachtige beest geschreven. In het begin was er vooral een paniekstemming: regionaal georganiseerde ziektenbestrijdingsteams riepen imkers op om wasmulmonsters op te sturen. Men dacht toen nog dat de varroamijt aan de grens zou kunnen worden tegengehouden mits de aangetaste volken maar in een vroegtijdig stadium zouden kunnen worden opgespoord en worden behandeld. Het tegendeel bleek waar: binnen één à twee jaren was elk Nederlands bijenvolk voorzien van enkele tot honderden mijten. Anno 2002 hebben we, misschien met de hulp van een groot aantal bestrijdingsmethoden, leren leven met de varroamijt. Dankzij nationaal en internationaal wetenschappelijk onderzoek is de levenscyclus van de mijt bekend. Ook weten we nu dat er verschillende soorten zijn, de één destructiever dan de andere. De intrede van de varroamijt in onze bijenvolken heeft grote gevolgen gehad voor de bedrijfsmethoden: we maken weer meer vliegers dan afleggers, er zijn imkers die chemisch bestrijden en er zijn imkers die helemaal niet bestrijden. Kortom de varroamijt heeft de Nederlandse Bijenhouderij op haar kop gezet.

Leven met de varroamijt

In het themanummer 'Leven met de varroamijt' willen we, op de eerste plaats, een samenvatting proberen te geven van de ontwikkelingen en de gevolgen voor de Nederlandse bijenhouderij van twintig jaar imkeren met de varroamijt. We willen ook een blik op de toekomst werpen en daarmee de discussie aanscherpen met betrekking tot het al dan niet bestrijden van de varroamijt. Met andere woorden: moeten we wel bestrijden of laten we de natuur haar gang gaan zodat de bijen de kans krijgen om in harmonie met de varroamijt te leren leven. Tijdens de voorbereidingen van dit themanummer bleek al snel dat de discussie over wel of niet bestrijden nog even fel is als twintig jaar geleden: 'Bestrijden moet'. De angst dat er niets van de Nederlandse bijenhouderij overblijft als we niet bestrijden is groot. Terecht? Het laatste woord is er nog niet over gezegd. Met dit themanummer starten we misschien een discussie.

Marleen Boerjan, hoofdredacteur BIJEN